A/A 2

Λόγος Μαρίνου Αντύπα 1895
Αργοστόλιον

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ/ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
ΑΙ.Σ.5.Φ4.0003

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΛΟΓΟΣ

ΜΑΡΙΝΟΥ Σ. ΑΝΤΙΠΠΑ ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΥ

ΦΟΙΤΗΤΟΥ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ

Ἐκφωνηθεὶς ἐν τῇ πλατείᾳ τῶν Δικαστηρίων Ἀργοστολίου τῇ 19ῃ Μαρτίου 1895.

Συμπολῖται,

Παρουσιασθεὶς σήμερον ἐνώπιον Σας ὅπως ὁμιλήσω δι' ὅσα κρίνω δίκαιον, περί τετῆς κακῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως εἰς τὴν ὁποίαν περιήλθομεν, καὶ περὶ τῆς παρακμῆς τῶν τε διανοητικῶν καὶ σωματικῶν Μας δυνάμεων, δὲν πράττω τοῦτο οὔτε συμφέροντος ἕνεκα, οὔτε ἐκ πεποιθήσεως ὅτι γνωρίζω ὅσα γνωρίζουσιν οἱ πλεῖστοι ἐξ Ὑμῶν.

Τὸ πράττω μόνον καὶ μόνον, διότι οὐδεὶς ἐκ τῶν γνωριζόντων καὶ δυναμένων νὰ ὑποδείξῃ εἰς τοὺς μὴ γνωρίζοντας καὶ ἀδυνάτους τὴν αἰτίαν τῆς καταστροφῆς των, παρουσιάσθη νὰ εἴπῃ ταύτην « Δημοσίᾳ » οὐδεὶς ἀπεφάσισε νὰ πράξῃ τὸ ὑπέρτατον τοῦτο καθῆκον.

Ὅθεν ἐκ τῶν προτέρων ζητῶ τὴν ἐπιεικῆ Ὑμῶν Κρῖσιν δι' ὅσα θὰ Σᾶς εἴπω. Δὲν θὰ ἦμαι δὲ οὔτε μακρολόγος οὔτε ἀσαφὴς ἀλλ' εὐκρινὴς καὶ σύντομος.

Κατὰ διπλοῦν τρόπον ἐπῆλθεν πρό τινος χρόνου εἰς τὴν δυστυχῆ Μας Πατρίδα, ἡ μάστιξ τῆς δυστυχίας καὶ τοῦ ἐξευτελισμοῦ. Ἀντὶ δὲ αἱ πληγαὶ τῆς μάστιγος ταύτης νὰ ὀλιγοστεύωσι καὶ νὰ σμικρύνωσι, τοὐναντίον ὅσον παρέρχεται ὁ χρόνος τόσον μεγαλώνουσι εἰς τρόπον ὥστε, ἐὰν δὲν τὰς ἐμποδίσωμε, μέλλομεν, ἐντὸς ὀλίγου χρονικοῦ διαστήματος μὲ τὰ δάκρυα εἰς τὰ μάτια καὶ μὲ τὰς κραυγὰς τῆς ἀπελπισίας εἰς τὸ στόμα, νὰ ἴδωμεν θνήσκουσαν τὴν Τάλαινα ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΑΣ, νὰ ἴδωμεν θνήσκουσαν τὴν Ἑλλάδα τὴν ὁποίαν, οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἀφοῦ ἐπὶ τόσα ἔτη θυσιάσαντες εἰς τὸν Τύραννον τὴν περιουσίαν των, τὴν ζωήν των, τὴν Τιμήν των τέλος, ἠλευθέρωσαν, καὶ ἐλευθέραν οὖσαν τὴν ἄφησαν εἰς ἡμᾶς ὅπως τὴν διαφυλάττωμεν ὡς τὴν πλουσιωτέραν παρακαταθήκην, ὡς τὸ μέγιστον Κειμήλιον.

Ἀλλοίμονον ὅμως! Ἡ ἐλευθέρα, ἡ πλουσία αὕτη παρακαταθήκη, πλησιάζει εἰς τὸ τέρμα τῆς ἀπωλείας της. Ναί! εὑρίσκεται εἰς τὰ κρημνώδη χείλη τοῦ βαράθρου. Ἰδοὺ αὕτη, ὀλίγον ἔτι καὶ θὰ κρημνισθῇ. Ὤ! καὶ τότε! καὶ τότε! ἰδοὺ ἡ ὥρα κατὰ τὴν ὁποίαν κλαίοντες καὶ ὀδυρόμενοι, καταξεσχίζοντες τὰς σάρκας μας, μαδοῦντες τὴν κεφαλήν μας, ἐκ τῆς ἐντροπῆς καὶ ἀπελπισίας θὰ ζητῶμεν τὴν Πατρίδα μας, ἀλλ' εἰς μάτην, ματαίως θὰ ζητῶμεν παρὰ τῶν ἀειμνήστων προγόνων Μας συγχώρησιν.

Οὐαὶ καὶ Ἀλλοίμονον εἰς Ἡμᾶς! θὰ ἀκούσωμεν—θὰ ἀκούσωμεν ἐκ τῶν ἀφθάρτων χειλέων των τὴν φοβεράν των φωνὴν λέγουσαν. «Ἐ ν τ ῷ ᾅ δ ε ι ο ὐ κ ' ἔ σ τ ι ν μ ε τ ά ν ο ι α »

Ναὶ τοιαύτην ἀπάντησιν πρέπει νὰ περιμένωμεν παρὰ τῶν τὰ πάνδεινα παθόντων, πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀχαρίστους τοὺς ἐπιλήσμονας, τοὺς ἀναξίους νὰ φέρωμεν τὸ ὄνομα τοῦ Ἕλληνος.

Ποῖος τότε θὰ εἶναι ἐκεῖνος ὅστις θὰ δυνηθῇ νὰ σώσῃ τὴν Ἑλλάδα ἐκ τοῦ ὀνείδους;

Ἄς προσέξωμεν, δὲν πρόκειται περὶ ἐκτάσεως τῶν ὁρίων μας, δὲν πρόκειται περὶ παρεμποδίσεως ξένων ζητούντων νὰ καταλάβωσι μέρος τῆς χώρας μας.

Πρόκειται περὶ τῆς ἀπωλείας τῆς τιμῆς της, πρόκειται περὶ τῆς ἠθικῆς τῆς Ἑλλάδος πτώσεως, πρόκειται περὶ τοῦ ἠθικοῦ καὶ πνευματικοῦ αὐτῆς θανάτου. Ποῖος τότε ὅταν ἡ Ἑλλὰς ἀποθάνῃ ἠθικῶς θὰ δυνηθῇ νὰ τὴν ἀναστήσῃ;

Ποῖος εἶνε ἐκεῖνος ὅστις θὰ ἐφεύρῃ ὅπλα καὶ μέσα τοιαῦτα διὰ τῶν ὁποίων θὰ δυνηθῇ νὰ σώσῃ τὴν ἀποθανοῦσαν ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς; Ἀφοῦ δὲν ἐφευρέθησαν τοιαῦτα διὰ τὸν θάνατον τοῦ σώματος τουτέστιν τῆς ὕλης, θὰ εὑρεθῶσιν διὰ τὸν θάνατον τῆς ψυχῆς;

Οὐδεὶς ἂς τὸ πιστεύσῃ

Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ὑπάρχει καιρὸς ἂς σώσωμεν τὴν κινδυνεύουσαν Πατρίδα μας. Ἂς ἐγερθῶμεν ὅλοι, πλούσιοι καὶ Πένητες ἄρχοντες καὶ Ἀρχόμενοι, κτηματίαι καὶ Παραγωγοί, ἂς ἑνώσωμεν τὰς χεῖρας, ἂς ἀφήσωμεν τὰς μικροφιλοτιμίας, καὶ συνδεδεμένοι οὕτω ἐμμένοντες καὶ ἐνεργοῦντες. θα δυνηθῶμεν ἐντὸς ὀλίγου χρονικοῦ διαστήματος, τὸ μέτωπον ὑψηλὰ ἔχοντες, ν' ἀναφωνήσωμεν πλήρεις χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης.

Ἰδοὺ- ἐσώσαμεν τὴν παρακαταθήκην, ἐφυλάξαμεν τὸ κειμήλιον· μὴ δειλιάσωμεν ἐνώπιον τοῦ κινδύνου, ἂς μὴ μᾶς ἐκφοβίζωσιν οἱ ἀπάτριδες καὶ δεξιμανεῖς, ἀλλ' ἀψηφοῦντες τὴν ἰδίαν ἡμῶν πενίαν καὶ τοὺς ἰδίους κινδύνους ὑπὲρ τῆς Πατρίδος μας, ἂς ἑνωθῶμεν ὡς ἓν σῶμα ὡς μία ψυχή, ἂς μὴ ὀπισθοχωρήσωμεν, ἂς θραυσθῶμεν ἔστω ὡς θραύονται τὰ κύματα τῆς θαλάσσης ἐπὶ τῶν σκοπέλων, οὕτω λέγω, κάλλιον ἂς θραυσθῶμεν καὶ Ἡμεῖς ἐκ τῆς πείνης παρὰ νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὴν Πατρίδα μας.

Μόνον οὕτω πράττοντες θὰ δυνηθῶμεν νὰ τὴν σώσωμεν ἀπὸ τῆς διπλῆς μάστιγος ὑπὸ τῆς ὁποίας πληγώνεται μὲ βαθείας πληγάς.

Μὲ πληγὰς ἐν τῇ ἡμεδαπῇ διὰ τῶν ὁποίων καταστρέφεται καὶ ἡ σωματικὴ καὶ ἡ πνευματικὴ τῶν Ἑλλήνων κατάστασις.

Μὲ πληγὰς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, διὰ τῶν ὁποίων κατασπαράσσεται αὕτη ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς.

Εἶναι φοβερὸν τῷ ὄντι ἡ Ἑλλὰς ἡ λαμπρύνασα ὁλοκλήρους σελίδας τῆς Παγκοσμίου ἱστορίας· Ἡ Ἑλλὰς ἡ πρόδρομος αὐτὴ τῆς προόδου καὶ τῶν γραμμάτων, τῆς ἀνωτάτης ἠθικῆς καὶ τῶν πρώτων τεχνῶν. Εἶναι φοβερὸν λέγω ἡ χώρα αὐτὴ ἡ γεννήσασα τὸν Ἀριστείδην καὶ Ἀριστοτέλην, τὸν Ὅμηρον καὶ Λυκοῦργον καὶ τόσους ἄλλους διδασκάλους τῆς τε δικαιοσύνης καὶ προόδου τῶν Κρατῶν, νὰ κατηγορῆται σήμερον ἐνώπιον ἁπάσης τῆς Εὐρώπης ὡς Κράτος δολίας πίστεως. Ἡ Ἑλλὰς ἄδικος, ἡ Ἑλλὰς δολία, ἡ Ἑλλὰς καταχρεωμένη, ἀκούεται εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην. Ἰδοὺ ὁ ἠθικὸς θάνατος τῆς Πατρίδος Μας ἐνώπιον τοῦ κόσμου ὅλου. Ἰδοὺ αὐτὴ καταγγελομένη καὶ ἐξυβριζομένη ἐντὸς τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοβουλίων.

Ἰδοὺ αὕτη καταδικαζομένη ὑπὸ τοῦ Μαρσάλλ ὡς Κράτος δολίας πίστεως. Ὡς πρὸς τοῦτο δύναμαι νὰ σᾶς εἴπω τί ὁ Μαρσάλλ εἶπεν κατὰ λέξιν.

Ὁ Μαρσάλλ Ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν ἐν Γερμανίᾳ, ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ Σμὶθ ἀντιπροσώπου τοῦ Βαρτεμβούργου περὶ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις διὰ τοὺς δεινῶς ζημιωθέντας Γερμανοὺς κατόχους Ἑλληνικῶν χρεωγράφων, οὕτως ἀπήντησεν δειλητηριωδῶς κατὰ τῆς ἀναξιοπαθούσης Ἑλλάδος καὶ χάριν τῶν Γερμανῶν κερδοσκόπων εἰπὼν τὰ ἑξῆς.

Ἡ Ἑλλὰς εἶναι Κράτος δολίας πίστεως ἡ Εὐρώπη ἐὰν θέλῃ νὰ πληρωθῇ πρέπει νὰ πέμψῃ θωρηκτὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἀλλ' ἐλησμόνησες, ὦ ἐξοχώτατε Μαρσάλλ, ὦ μεγάτιμε ὑπουργέ, ὦ Ῥῆτορ ὑβριστά, ὅτι ἡ Ἑλλὰς ὡδήγησεν τὴν Γερμανίαν εἰς τὴν ἀκμήν της διὰ τῶν σοφῶν διδασκάλων της, τοὺς ὁποίους ἐνεκολπώθητε [illegible] μὴν νὰ τοὺς ἀναγνωρίσῃς; [illegible] περιστερὰν [illegible] πρὸς τὴν κοιτίδα ταύτην τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς Σοφίας ἐκ μέρους σου θὰ ἦτο καλλίτερον [illegible] Μαρσάλλ. Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν τοῦτον καὶ ἂς [illegible] τῷ στόματι μας.

Ὅλων τούτων τὰ ὁποῖα [illegible] εἶπον ποία εἶνε ἡ αἰτία; Πῶς ἀπὸ τῆς ἀκμῆς της ἡ Ἑλλὰς [illegible] σημεῖον τῆς παρακμῆς της.

Εὐκόλως ἀποδεικνύεται ἡ αἰτία ἐὰν λάβωμεν τὸ ἑξῆς παράδειγμα. Ὑποθέσατε τὴν Ἑλλάδα ὡς ἓν δένδρον τὸ ὁποῖον ἄλλοτε ἦτο καρποφόρον καὶ εὔρωστον καὶ ὅπερ σήμερον ἐξηράνθη διότι τοῦ ἔκοψαν τὰς ῥίζας.

Ναὶ ὡς τὸ εὔρωστον καὶ καρποφόρον δένδρον ἐφ' ὅσον εἶχε τὰς ῥίζας του ἐρριζωμένας εἰς τὴν γῆν καὶ κλάδους ὡραίους εἶχε καὶ καρποὺς χρησίμους παρεῖχε, οὕτω καὶ ἡ πατρίς μας ἐφ' ὅσον εἶχε τὰς ῥίζας της τουτέστιν τὰ γράμματα καὶ κλάδους ὡραίους εἶχεν, τουτέστιν καὶ ἡ ἐργασία ηὔξανεν, καὶ καρποὺς χρησίμους παρεῖχεν τουτέστιν καὶ σωματικὴν εὐρωστίαν εἶχεν. Ἀλλ' ἀφ' ὅτου αἱ ῥίζαι ἀπεκόπησαν καὶ τὴν μάθησιν διεδέχθη ἡ ἀμάθεια, ἡ ἐργασία δὲν χρησιμεύει διὰ ἄλλο, εἰμὴ μόνον διὰ νὰ μᾶς παρέχει ὀλίγην τροφήν. Καὶ ὅπως οἱ κλάδοι ξηρανθέντες δὲν παράγουσιν παρὰ μόνον «φωτιὰ» οὕτω καὶ ἡ ἐργασία ξηρὰ οὖσα δὲν παράγει οὔτε ἠθικὴν οὔτε σωματικὴν εὐρωστίαν.

Ποῦ λοιπὸν καταλήγομεν;

Καταλήγομεν εἰς τὸ ἑξῆς!

Ἐφ' ὅσον ἡ Ἑλλὰς δὲν θέτει ὡς βάσιν τῆς προόδου τὰ γράμματα εἶνε ἀδύνατον ν' αὐξήσῃ οὔτε ἠθικῶς οὔτε σωμα-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

τικῶς. Πασίδηλον λοιπὸν εἶνε ὅτι ἡ πρώτη καὶ κυρία αἰτία τῆς τε ἠθικῆς καὶ σωματικῆς τῆς Πατρίδος μας πτώσεως
εἶνε ἡ ἀμάθειά μας, διότι ἀμαθεῖς ὄντες δὲν ἐννοῶμεν οὔτε ποῖα εἶνε τὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων αὐξάνονται καὶ προοδεύ-
ουσι τὰ Κράτη, οὔτε τὰς ἀληθεῖς μας ἀνάγκας, ἀλλὰ τὰς κατ' ἐπιφάνειαν τοιαύτας καὶ προσκαίρους.
Δὲν ἐξετάζομεν τὸ μέλλον, ἀλλα πῶς θὰ διέλθωμεν κάλλιον μίαν ἡμέραν, μίαν ὥραν.
Δὲν ἐξετάζομεν πῶς θὰ ἐνδυναμώσωμεν καὶ τὸν νοῦν μας καὶ τὸ σῶμα μας, ὅπως καταστῶμεν χρήσιμοι καὶ εἰς τὴν
Πατρίδα, καὶ εἰς τὴν, οἰκογένειαν καὶ εἰς τοὺς ἀδελφούς μας, ἀλλ' ἐξεταζομεν πῶς θὰ ἐνδυθῶμεν καλλίτερον, πῶς θὰ
φάγωμεν καλλίτερον, πῶς θὰ ἀρέσωμεν περισσότερον. Ὄχι. κ. Ἕλληνες δὲν αὐξάνουσι τὰ Κράτη μὲ τὴν πολυτέλειαν
τῶν ἀνδρῶν μέ τὸ φ τ ι α σ ί δ ι τῶν γυναικῶν καὶ μὲ τήν ὑπερηφάνειαν τῶν Ἱερέων καὶ Ἀρχιερέων. Τὰ κράτη αὐξά-
νουσι με τὴν μάθησιν καὶ προοδεύουσι μὲ τὴν ἐργασίαν. Ὄχι. Κυριοι ὄχι! Δὲν θὰ σώσωμεν τὴν Ἑλλάδα ἐκ τῆς φοβερᾶς
χρεωκοπίας καὶ τῆς τρομερᾶς πείνης ἅτινα ἐντὸς ὀλίγου θὰ τὴν καταπίωσι σύσσωμον. Ὄχι δὲν θὰ τὴν σώσωμε μὲ γάν-
τια καὶ μὲ κολλάρους μὲ ντουρέτσα καὶ μπακαλάους. Θὰ τὴν σωσωμε μὲ θυσίαν καὶ με ἐνέργειαν. Ἀλλ' ἴσως μοὶ εἰ-
πητις ἐξ Ὑμῶν. Μήπως θὰ πολεμήσωμεν ἐναντίον τινὸς ἵνα ἀρνηθῶμεν τὰ πάντα ὑπὲρ τῆς Πατρίδος μας; Μήπως ἔχει
ἀνάγκην χειρῶν δυνατῶν; Αὕτη ἔχει ἀνάγκην χρημάτων καὶ τοιαῦτα δὲν ἔχομεν. Λογικὴ ἐν μέρει, θὰ ἦτο ἡ ἀπάντησις
αὕτη ἀλλ' ὄχι καὶ καθ' ὅλου. Καθ' ὅσον ἂς παραδεχθῶμεν ὅτι ἐπλήρωσεν ὅσα ὠφέλει. Μήπως ἐξακολουθοῦσα τὴν ὁδὸν ἣν
ἐχάραξε, δὲν θὰ περιέλθῃ καὶ πάλιν εἰς ἣν κατάστασιν νῦν περιῆλθεν;
Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ἔχει ἀνάγκην ἀδιαφθόρου καὶ συνετοῦ πατριώτου ὅστις νὰ τὴν διευθύνῃ, ὅστις ἂν ὄχι νὰ τὴν
ἐκβάλῃ ἐκ τῆς κακῆς θέσεώς της· τοὐλάχιστον νὰ τὴν μετριάσῃ. Ναὶ μόνον συνετοὶ καὶ φιλοπάτριδες πολιτικοὶ θὰ δυ-
νηθῶσιν νὰ μᾶς σώσωσιν. Ἐφθάσαμεν εἰς τὴν λύσιν τοῦ θέματός μας.
Εὑρήκαμεν τὴν αἰτίαν.
Εὑρήκαμεν τὸ φάρμακον
Αἰτία τῆς καταστροφῆς τῆς τε οἰκονομικῆς καὶ ἠθικῆς καταστάσεως μας, «οἱ Ἀσύνετοι Πολιτικοί.»
Φάρμακον τῆς σωτηρίας «οἱ συνετοὶ καὶ φιλοπάτριδες» Ἰδοὺ λοιπὸν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν θυσίαν, εἰς τὴν αὐταπάρ-
νησιν. Ἰδοὺ δυνάμεθα, ἐαν θέλωμεν, νὰ σώσωμεν τὴν πατρίδα Μας ἐκ τοῦ ὀλέθρου της. Ὡς πρὸς τοῦτο ὅμως χρῄ-
ζεται θυσία τῶν ἰδιωτικῶν μας συμφερόντων, χάριν ὅλης τῆς Πατρίδος. Χρῃάζεται φρόνησις καὶ θέλησις εἰς τὴν ἐκ-
λογὴν τούτων· διότι ἡ βάσις πάσης Συνταγματικῆς Πολιτείας, ἡ βάσις τῆς προόδου, ἡ βάσις τῆς πνευματικῆς αὐ-
τῆς ἀναπτύξεως, εἶνε οἱ συνετοὶ καὶ φιλοπάτριδες Πολιτικοί· ἐνῷ οἱ δοξομανεῖς καὶ συνφεροντολόγοι εἶνε αἰτία τῆς
πείνης, τοῦ ἐξευτελισμοῦ τῆς ἀμαθείας. Ναὶ ἡ πραγματικὴ αἰτία τῆς ἐν Ἑλλάδι ὑπαρχούσης ἀμαθείας τῆς βάσεως
ὅλων τῶν ἄλλων κακῶν εἶνε οὗτοι τοὺς ὁποίους περιεβάλομεν μὲ τὰ πρῶτα τῶν ἀξιωμάτων, καὶ οἵτινες ἀντὶ νὰ πα-
ρέξωσι ὅσας εὐκολίας ἠδύναντο εἰς τὸν πτωχὸν καὶ ἀμαθῆ λαὸν τῆς Ἑλλάδος. ὅπως καλλιεργήσῃ καὶ τὸ σῶμα καὶ
τὸ πνεῦμα του, οὗτοι ἀπεναντίας ὡς καὶ αὐτὸ τὸ ῥητὸν τοῦ συνταγματικοῦ χάρτου ἄρθρον κατεπάτησαν, φορολογή-
σαντες τὰ γράμματα. Ναὶ! ἐνῷ ῥητῶς τὸ Σύνταγμα λέγει, ὅτι ἡ παιδεία ἐν Ἑλλάδι γίνεται τῇ Δαπάνῃ καὶ τῇ Βοηθείᾳ
τῆς Κυβερνήσεως. Οὗτοι τὸ ἀντικατέστησαν χωρὶς νὰ ἐρωτήσουν κανένα, ὡς νὰ ὑπῆρχεν ἐν Ἑλλάδι Μοναρχία καὶ
ὄχι Σύνταγμα. Καὶ τοιουτοτρόπως ἀντὶ ἡ Κυβέρνησις νὰ πληρώνῃ ὅπως ἐκπαιδεύηται ὁ Ἕλλην, ἀπεναντίας ὁ υἱὸς
τοῦ πτωχοῦ ἐργάτου πρέπει νὰ πληρώνῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἵνα ἐκμάθῃ ὀλίγην ἀνάγνωσιν, ὀλίγην γραφήν. Ὄχι εἶ-
πον οἱ «Κύριοι» δὲν εἶναι ἀνάγκη ὁ πτωχὸς νὰ γνωρίζῃ ν' ἀναγινώσκῃ. καὶ ἠξεύρετε διατί; Διότι ἀναγνώσκῃ εἰς τὰς
Ἐφημερίδας τί κάμνομεν ἐν τῇ Βουλῇ· καὶ τότε ἡμεῖς δὲν ἠμποροῦμε νὰ γίνωμεν καὶ ἐκ δευτέρου Βουλευταί.
Ποῖοι λοιπὸν οἱ καταστροφεῖς οἱ διασπείραντες τὴν ἀμάθειαν, τὸ ὄνειδος, τὴν δυστυχίαν; Ἡλίου φαεινότερον ἀπο-
δεικνύεται ὅτι εἶναι οὗτοι τοὺς ὁποίους προανέφερον. Ἀλλ' ἂς ἴδωμεν, τούτους ποῖος τοὺς περιβάλλει μὲ τὸ Νομοθετι-
κὸν ἀξίωμα, οὕτω τυφλῶς χωρὶς νὰ ἐξετάζῃ ποῖοι εἶνε καὶ ποῖοι εἰσὶν οἱ σκοποί των; Τοὺς περιβάλλομεν Ἡμεῖς ἄρα
οἱ ἄμεσοι οἱ κύριοι αὐτουργοὶ τῆς καταστροφῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους εἴμεθα ἡμεῖς αὐτοὶ οἱ Ἕλληνες. Φανερὸν λοι-
πὸν εἶνε ὅτι μία καὶ μόνη αἰτία ἔφερε τὴν διπλῆν μάστιγα διὰ τῆς ὁποίας πληγώνεται ἡ Ἑλλάς. Αὕτη δὲ εἶνε ἡ
κακὴ ἐκλογὴ τῶν ἀντιπροσώπων μας Ἂς προσέξωμεν, διότι ἐὰν ἐξακολουθήσωμεν ὡς μέχρι τοῦδε, ἐντὸς ὀλίγου δὲν θὰ
ἔχωμεν τὸν καιρὸν νὰ πράξωμεν τίποτε. Πρόσεξον σὺ ἐργατικὴ τάξις εἶνε καιρὸς ἀκόμη νὰ σωθῇς Σκέφθητε ὅτι, 4 δρα-
χμαὶ τὰς ὁποίας ἐργαζομένη ἐπὶ 10 ὥρας τὴν ἡμέραν ἀπολαμβάνεις, δὲν σ' ἀρκοῦσιν νὰ ἐκτρέφῃς καὶ τὴν οἰκογένειαν
σου καὶ Ἅπαντας τοὺς Ἄρχοντας ἅπαντας τοὺς Φαρισαίους ἅπαντας τοὺς περιττοὺς τῶν Γραμματέων καὶ τόσους ἄλ-
λους. Σκέφθητι ὅτι ἐὰν ἀφαιρέσῃς τας μὴ ἐργασίμους ἡμέρας, καὶ τὴν ἔλλειψιν ἐργασιῶν, αἱ 4 δραχμαὶ γίνονται 2 δι-
ότι σχεδὸν τὸ ἥμισυ τοῦ ἔτους ἐργάζεσαι. Σκέφθητι ὅτι ἐὰν ἀφαιρέσῃς ἐξ αὐτῶν ὅσα σοὶ εἶπον, δὲν σοὶ μένει λεπτὸν ὅ-
πως πληρώσῃς εἰς τὰ Σχολεῖα ἢ μᾶλλον εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸν «κεφαλικὸν φόρον» ἵνα ἐκμάθῃ τὸ τέκνον σου ὀλί-
γην ἀνάγνωσιν ὀλίγην γραφήν. Σκέφθητι ὅτι ὅλων τῶν δυστυχιῶν σου σὺ αὐτὴ εἶσαι αἰτία καὶ διορθώθητι. Ἔφθασεν
ἡ ὥρα κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν πρέπει νὰ ἐκλέγῃς τοὺς αἰτίους τῆς καταστροφῆς σου «στὰ πουτουρσοῦ». Πρέπει τὴν 16ην
Ἀπριλίου καθ' ἣν θὰ ἔχῃς τὸ ὑπέρτατον τοῦτο δικαίωμα σου, νὰ μεταχειρισθῇς πρὸς ἐκλογὴν εὐσυνειδήτων
καὶ φιλοπάτριδων, ἔστω πτωχῶν ἀλλ' εἰλικρινῶν πονούντων διὰ τὴν Πατρίδα των. Δὲν λέγω, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐκ-
λέξητε εὐγενεῖς καὶ πλουσίους. Εὔχομαι μάλιστα νὰ παρουσιασθῶσιν τοιοῦτοι, ἀλλ' ἔχοντες ἐκτὸς τῆς εὐγενείας καὶ
τοῦ πλούτου των, τήν τε φιλοπατρίαν καὶ συναίσθησιν τοῦ ἀνθρωπίνου καθήκοντος.
Ἐν τούτοις ὡς ὁ Χριστὸς παρεδέχθη ὅτι «εὐκολώτερον εἶναι νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ὀπὴν τῆς βελόνης τὸ κανάβι μὲ
τὸ ὁποῖον δένουσι τὰ πλοῖα, παρὰ νὰ εἰσέλθῃ πλούσιος εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν»· οὕτω καὶ ἐγὼ παραδέχομαι ὅτι
εὐκολώτερον εἶνε, συμμορφούμενος μὲ τὸ συλλογισμὸν τοῦ Δαρβίνου, νὰ παραδεχθῶ πῶς «οἱ ἄνθρωποι εἴμεθα ἔγγονες
τῶν πιθήκων» παρα νὰ δεχθῶ ὅτι ὁ πλούσιος καὶ ὁ εὐγενής, παρὰ πῶς ὁ Ἀριστοκράτης θὰ θυσιάσῃ τὴν δόξαν του
τὴν ἀνάπαυσίν του, τὸν πλοῦτον του χάριν τῆς δυστυχούσης τάξεως τοῦ Λαοῦ.
Πρόσεξον λοιπὸν ὡς πρὸς τοῦτο Σὺ πάσχουσα τοῦ Λαοῦ τάξις μὴ ἀπατηθῇς.
Ἔκλεξον Βουλευτὰς ταπεινόφρονας, ὀλιγαρκεῖς, ἀξιοπρεπεῖς, φιλοπάτριδας.
Ἂς μὴ σὲ ἐκφοβήσωσιν, ὁ πλοῦτος καὶ ἡ εὐγένεια τὰ ὁποῖα συνήθως συνοδεύονται ἀπὸ τὴν λαιμαργίαν, τὴν ὑπερηφάνειαν
καὶ τὴν δοξομανίαν. Ἔκλεξον οἵους ἀντιπροσώπους σοὶ προανέφερον καὶ ἔσω βεβαία ὅτι οὗτοι θὰ εἶνε ὠφελιμότεροι, εἰς τὸ Ἑλ-
ληνικὸν Ἔθνος, ἀπὸ τοὺς ψευτοκαλαμαράδες οἵτινες καταπλημμυρίζουσι τὸ Ἑλληνικὸν Βουλευτήριον. Ναὶ εὔχομαι ἵνα
ἡμεῖς πρῶτοι δώσωμεν τὸ παράδειγμα, ἐκλογῆς ἀντιπροσώπων δεδοκιμασμένων ὡς εὐσυνειδήτων καὶ θέλησιν ἐχόντων
νὰ πράξωσι πᾶν ὅτι δύνανται χάριν τῆς κινδυνευούσης Πατρίδος μας. Προσέξατε διότι ἐκ τῆς κακῆς ἐκλογῆς τούτων
ἐξαρτῶνται ὅλα τὰ αἴτια τῆς πείνης μας καὶ τοῦ ἐξευτελισμοῦ τῆς Πατρίδος. Ἐντεῦθεν ἐξαρτῶνται ὅλα τὰ αἴτια τῆς
κακῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἐκφαυλίσεως τῆς ἠθικῆς της. Ἡ ἀσύνετοι πολιτικοί εἶνε ἡ αἰ-
τία τούτων, οἱ μὴ φροντίζοντες περὶ τῶν μέσων διὰ τῶν ὁποίων αὐξάνονται τὰ Κράτη. ἀλλὰ περὶ τῶν μέσων διὰ
τῶν ὁποίων γίνονται οἱ Κομματισμοί, τὰ ρουσφέτια καὶ ἡ ἐξαγορὰ τῶν συνειδήσεων. Προσέξατε, ὅθεν μακρὰν τῆς δω-
ροδοκίας, αὕτη εἶνε τὸ σαρκοφάγον ὄρνεον ὅπερ Μας κατατρώγει μέχρι τοῦ μυελοῦ τῶν ὀστέων μας.
Τὸ φθοροποιὸν τοῦτο μέσον, ὁ παμφάγος οὗτος σκώληξ πρὸ πολλοῦ ἕρπων ἐν Ἑλλάδι. ἰδοὺ ποίους καρποὺς παρήγαγε. ἰδοὺ
ποίαν γιγαντιαίαν ὀπὴν εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ σωματικήν μας κατάστασιν ἠνέωξεν Ἐντροπὴ ὁ Ἕλλην νὰ πωλῇ τὸ ὑπέρ-
τατον τῶν δικαιωμάτων του. ἐντροπὴ ὁ Ἕλλην νὰ πωλῇ τὴν συνείδησιν του ἀντὶ 25 ἢ 50 δραχμῶν, δυστυχῶς ὅσοι
πράττουσι τοῦτο δὲν γνωρίζουσι οἱ δυστυχεῖς ὅτι λαμβάνοντες 25 δραχμὰς [illegible] γνωρίζουσι
ὅτι αἰωνίως γίνονται δοῦλοι καὶ νεόσπαστα εἰς τοὺς μαχληρούς τούτους, δὲν γνωρίζουσιν ὅτι πωλοῦσιν τὴν τιμήν των
τὴν τιμὴν τῆς συζύγου των, τὴν εὐημερίαν τέλος τῶν τέκνων των; [illegible]
λοι οὗτοι, οἱ ἀπάτριδες εἰδολοφόνοι τῆς Ἑλλάδος. Μακρὰν ἐπίσης κομμάτων καὶ φιλιῶν, δὲν εἶνε καιρὸς τῶν τοιούτων,
διότι ἡ βραδύτης θὰ ἐπιφέρῃ τὸν ὄλεθρον Ἐντὸς [illegible] τῆς εὐσυνειδήτου κοινῆς
ἐργασίας καὶ ὁμονοίας. Ἂς ὠφεληθῶμεν ἐκ τῆς παρουσιασθείσης ἡμῖν εὐκαιρείας τοῦ νὰ ὑποστηρίξωμεν τὸν ἱδρυθέντα
ἐνταῦθα «Ἐργατικὸν Σύνδεσμον.» Ἀξιέπαινοι θὰ ὀνομάζονται οἱ Κεφαλλῆνες ἱδρύσαντες τὸ ὡραῖον τοῦτο ἵδρυμα, τὸ
κέντρον τοῦτο τῆς ἐργασίας, τὸ ὁποῖον τόσους ὡραίους καρποὺς τῆς ἠθικῆς προόδου καὶ τῆς παραγωγικῆς αὐξήσεως
προετοιμάζει καὶ διὰ τὴν Κεφαλληνίαν καὶ διὰ τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα. Ἂς δράμωμεν μικροὶ καὶ μεγάλοι καὶ ἂς ἐγγραφῶ-
μεν εἰς τὸ πατριωτικὸν τοῦτο ἵδρυμα. ἵνα ὅλοι ἐν ἀδελφότητι καὶ ἀλληλοβοηθείᾳ καὶ ἰσότητι ἐργαζόμενοι καὶ
τὴν πατρίδα καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς ὠφελήσωμεν. Ἂς ἐργασθῶμεν οὕτως ὥστε νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ἐκλογὴν Ἀντιπροσώπων
οἵτινες νὰ κραυγάσωσιν ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργάτου· ἐπάναγκες εἶναι εἰς τὴν ἐργατικὴν τάξιν νὰ ἔχῃ Ἀντιπρο-
σώπους ἐκ τῶν σπλάγχνων της ἵνα μετὰ περισσοτέρας προθυμίας ὑπερασπίζωνται τὰ δικαιώματά της. Οὕτω πράττοντες
ἔστε βέβαιοι ὅτι ἡ Ἑλλὰς αἰωνίως θὰ εὐγνωμονῇ εἰς Ἡμᾶς. Ἡ Μεγάλη αὐτὴ Μήτηρ μας θὰ ἀναζήσῃ θὰ λαμπρύνῃ
τὰ τέκνα της. Ἂς εὐχηθῶμεν λοιπὸν ὅλοι ὁμοῦ ὑπὲρ τῆς ἀναρρώσεως τῆς Πατρίδος μας. Ἀποχωριζόμενος δ' ἂς ἀναφω-
νήσωμεν.

«Ζήτω ἡ Ἑλλάς» — «Ζήτω τὸ δίκαιον τοῦ Ἐργάτου.»

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ